

พ ระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
กับงานด้านการสหกรณ์

พระราชกรณียกิจในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกับงานสหกรณ์นั้น มีนัยสำคัญ ดังจะเห็นได้จากพระราชดำรัสที่ได้พระราชทานแก่ผู้นำสหกรณ์ทั่วประเทศเมื่อครั้งเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ณ ศาลาดุสิดาลัย เมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๖ ว่า

“.....คำว่า “สหกรณ์” แปลว่า การทำงานร่วมกัน การทำงานร่วมกันนี้ลึกซึ้งมาก เพราะว่าจะต้องร่วมมือกันในทุกด้าน ทั้งในด้านงานการที่ทำด้วยร่างกาย ทั้งในด้านงานการที่ทำด้วยสมอง และงานการที่ทำด้วยใจ ทุกอย่างนี้ขาดไม่ได้ต้องพร้อม

ในหลวงโปรดเกล้าฯ ที่คืนรหมื่นไร่ ให้คนจนทำกิน จัดสรรในรูปแบบสหกรณ์

<p>รวม.ชาติขบ หลวงชน ธานี เจริญสมัย ชาติขบ ธานี ทูลเกล้าฯ เสด็จ สวนสัตว์ ธานี หลวง ธานี (เจ้าพนักงาน ๗)</p>	<p>แท็กซี่ชุมชนใหญ่</p> <p>บ้านเมือง</p> <p>ฉบับที่ ๕๖๓๖ วันที่ ๒๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๘ 1.50 บาท</p>	<p>สนท.ประชุม</p> <p>ให้บทวน</p> <p>ข้อหากบฏ</p>
---	---	---

89. His Majesty the King has graciously stated it be known that the Land Development project, which was first inaugurated in the year B.E. 2507 (A.D. 1964), in Cha-am

District, Phetchaburi Province, met all its stated objectives. Thus, in order to expand the programme to other parts of the country, His Majesty, in the year B.E. 2518 (A.D.

งานที่ทำด้วยร่างกาย ถ้าแต่ละคนทำก็เกิดผลขึ้นมาได้ เช่น การทำเพาะปลูกก็มีผลขึ้นมา สามารถที่จะใช้ผลนั้นในด้าน การบริโภคคือ เอาไปรับประทานหรือเอาไปใช้ หรือเอาไป จำหน่ายเพื่อให้มีรายได้เลี้ยงชีพได้ ถ้าแต่ละคนทำไปโดย ลำพังแต่ละคน งานที่ทำนั้นผลอาจจะไม่ได้เต็มเม็ดเต็มหน่วย และอาจจะไม่พอเพียงในการเลี้ยงตัวเอง ทำให้มีความเดือดร้อน ฉะนั้นจะต้องร่วมกันแม้ในขั้นที่ทำในครอบครัวก็ต้องช่วย กันทุกคนในครอบครัวก็ช่วยกันทำงานทำการ เพื่อที่จะเลี้ยง ครอบครัวให้มีชีวิตอยู่ได้ แต่ถ้าร่วมกันหลายๆ คนเป็นกลุ่ม เป็นก้อนก็สามารถที่จะปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความสามารถ มีผลได้มากขึ้น.....”

สหกรณ์เกิดขึ้นในเมืองไทย เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๕๙ ในปลายสมัยพระบาท สมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ มีมูลเหตุสืบเนื่องมาจากชาวนา ประสบปัญหาความเดือดร้อนทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรง อันเป็นผลมาจากภัย ธรรมชาติและการเป็นหนี้พ่อค้าข้าว ต้องสูญเสียที่นาไปจำนวนมาก พระราช- วรวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ (พระองค์เจ้ารัชสีนแจ่มจรัส นามปากกา น.ม.ส. ทรงเป็นผู้ให้กำเนิดการสหกรณ์ในประเทศไทย) จึงทรงนำวิธีการสหกรณ์ มาทดลองแก้ปัญหา โดยให้ชาวนารวมกลุ่มกันขึ้น จัดตั้งและจดทะเบียนสหกรณ์ เป็นแห่งแรกในประเทศไทย ชื่อ สหกรณ์วัดจันทร์ไม่จำกัดสินใช้ ตำบล วัดจันทร์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๕๙ โดยมีเจ้าหน้าที่ของรัฐทำหน้าที่แนะนำให้รู้จักการทำงานร่วมกัน รับผิดชอบ ร่วมกัน และเป็นตัวกลางให้กลุ่มชาวนาดังกล่าว กู้เงินจากบริษัทแบงก์ สยาม- กัมมาจล จำกัด (ปัจจุบัน คือ ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด) เป็นผลสำเร็จ ปรากฏ ว่าภายใน ๑ ปี ชาวนากลุ่มนี้สามารถคืนเงินยืมให้แก่บริษัทได้ทั้งต้นและดอก และสามารถชำระหนี้พ่อค้าได้ร้อยละ ๓๐ เมื่อได้ผลเป็นที่น่าพอใจดังกล่าว กิจกรรมสหกรณ์จึงขยายออกไปที่จังหวัดลพบุรีและจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ในปี พ.ศ. ๒๔๗๑ ทางกรมได้เริ่มขยายงานสหกรณ์และตราพระราช- บัญญัติสหกรณ์ขึ้น เมื่อวันที่ ๑๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๗๑ เพื่อเป็นกฎหมาย ค้ำครองสหกรณ์โดยเฉพาะ มีความระบุในพระราชบัญญัติสหกรณ์ว่า

“.....ประชาชากรผู้ประกอบการเพาะปลูกและจำพวกอื่นๆ ที่มีกำลัง ทรัพย์น้อยแต่มีความต้องการอย่างเดียวกัน ควรได้รับการอุดหนุนให้ตั้งสหกรณ์ เพื่อยังให้เกิดการประหยัดทรัพย์ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และการช่วยตนเอง เป็นทางอีกทางหนึ่งซึ่งเผยแผ่ความจำเริญทรัพย์ และจำเริญธรรมในบ้านเมืองให้ ยิ่งขึ้น.....”

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงสนับสนุนให้เกษตรกรใช้วิธีการสหกรณ์ เพื่อพึ่งตนเองให้ได้ ดังพระราชดำรัสที่พระราชทานแก่ผู้นำสหกรณ์การเกษตร สหกรณ์นิคมและสหกรณ์ประมงทั่วประเทศ เมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๔ ว่า

“.....ประเทศไทยพูดโดยส่วนรวมก็เป็นประเทศที่อาศัยการเกษตร ในทุกสาขาเป็นหลัก เพื่อให้ประเทศชาติมีความมั่นคง จึงต้องมีวิธีการที่เหมาะสม สำหรับให้ผู้ที่ปฏิบัติงานเกษตรนี้สามารถที่จะผลิตได้มากที่สุด และมีความสุขความเจริญความมั่นคงมากที่สุด การใช้วิธีของสหกรณ์นี้ดีที่สุดแล้ว เพราะว่าผู้ที่ปฏิบัติงานในด้านเกษตร ก็จะได้รับประโยชน์ทั่วถึงทุกคน.....”

ทั้งยังทรงสนับสนุนและส่งเสริมสหกรณ์เป็นอย่างยิ่ง ทุกครั้งที่เสด็จแปรพระราชฐานในต่างจังหวัด ทรงเยี่ยมเยียนสมาชิกสหกรณ์และทรงปรารภให้ใช้วิธีการสหกรณ์เข้ามาแก้ไขปัญหาของราษฎร ดังพระราชดำรัสที่ว่า

“.....ควรที่จะมีการแพร่ขยาย ให้ใช้ระบบสหกรณ์ขึ้นทั่วประเทศ เนื่องจากวิธีการสหกรณ์นั่นเอง เป็นรากฐานที่ดีของระบอบประชาธิปไตย อย่างสำคัญ สอนให้คนรู้จักรับผิดชอบร่วมกัน ให้มีการเลือกตั้งตัวแทนเข้าไปบริหารสหกรณ์ ตลอดจนให้รู้ถึงคุณค่าของประโยชน์อันจะได้ร่วมกันเป็นส่วนรวม.....”

แนวพระราชดำรินางานด้านสหกรณ์

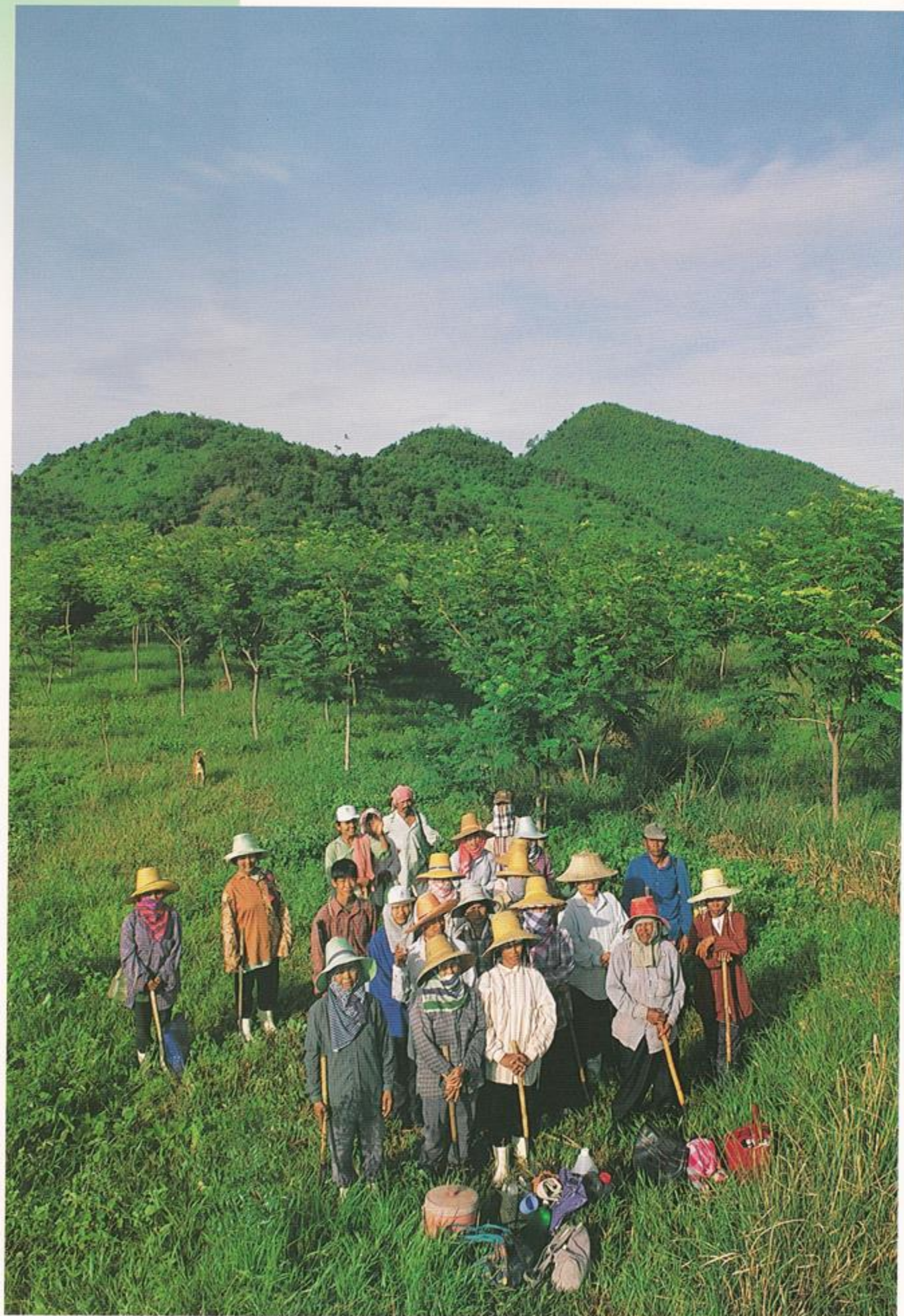
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสแก่กลุ่มเกษตรกรในวาระต่างๆ หลังพระราชพิธีพืชมงคลของทุกปี จากพระบรมราโชวาทดังกล่าวแสดงพระราชดำริเกี่ยวกับวิธีการดำเนินงานของสหกรณ์ด้านต่างๆ ประมวลได้ดังนี้

รวมกลุ่มเพื่อสร้างพลัง ดังพระบรมราโชวาทที่พระราชทานแก่กลุ่มชาวไร่ศูนย์พัฒนาไทย - อิสราเอล เมื่อวันที่ ๑๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ ว่า

“.....สหกรณ์นี้ ก็จะต้องให้เข้าใจว่าเป็นวิธีหนึ่ง มีการร่วมกันทำงานเป็นกลุ่มเป็นก้อนเพื่อที่จะให้ได้ผลในการพัฒนาความเป็นอยู่ของตน และอยู่รวมกันก็ทำให้มีแรงงาน คือร่วมแรงงานเพื่อการอาชีพให้เจริญงอกงาม.....”

“.....ขอให้ทุกคนได้ระลึกถึงว่า การที่มารวมกลุ่ม จะเป็นกลุ่มเกษตรกรหรือประมง หรือชลประทาน ในรูปสหกรณ์ ในรูป

ชาวหนองพลับ

กลุ่ม ในรูปใดก็ตามนั้น จะต้องมีจุดประสงค์ แล้วก็จุดประสงค์
ของแต่ละคน ต้องแบ่งดูว่ามีส่วนอย่างไรในชีวิตของเกษตรกร
หรือของคนทุกคน เราต้องแบ่งเป็นสามส่วน ส่วนหนึ่งคือความ
เป็นอยู่ประจำวันให้มีอาหารกิน มีเสื้อผ้า แล้วก็ที่มีที่อยู่อาศัย
มียารักษาโรค คือ หมายความว่าจุดปัจจัยที่ทุกคนต้องมี.....”

เดิมความรู้ทั้งในด้านอาชีพและความรู้ในการจัดการ ความ
รู้ที่เหมาะสมคือ ความรู้ที่ประยุกต์ให้สอดคล้องกับกลุ่มเพื่อประสิทธิผลของกลุ่ม
ดังพระบรมราโชวาทที่พระราชทานแก่คณะกรรมการผู้แทนสถาบันเกษตรกร
ระดับชาติ เมื่อวันที่ ๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๑๗ ว่า

“.....ในด้านอาชีพของเกษตรกรต้องมีการเพาะปลูกในข้อที่ ๒
นี้ การเพาะปลูกหรือการทำมาหากินนี้ก็ต้องอาศัยหลักวิชา
หลักวิชาตั้งแต่พืชพันธุ์ใดที่สมควร วิธีการใช้น้ำใช้เครื่องทุ่น
แรง คือ วิชาการนั่นเอง ก็เป็นอีกส่วนหนึ่งของชีวิต ส่วนอีก
อันหนึ่งก็คือ เมื่อทำผลิตผลแล้วต้องสามารถที่จะให้ผลิตผลนั้น
เป็นประโยชน์ทั้งในด้านบริโภคของตนเองและทั้งในด้านการ
ค้าขาย เพื่อที่จะได้เงินมาบำรุงชีวิตของคน ทั้งสามส่วนนี้จึง
สัมพันธ์กันสำหรับทุกคน.....”

ความรู้นั้นอาจมาจากการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกัน ประยุกต์ใช้ให้
เหมาะสมกับท้องถิ่นของตน ดังพระราชดำรัสพระราชทานแก่สมาชิกสหกรณ์
เมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๒ ว่า

“.....แต่โดยที่สภาพของภูมิประเทศ และโครงสร้างของความ
เป็นอยู่ที่มีอยู่ตามประเพณีแต่ละแห่งอาจจะแตกต่างกันบ้าง
ความสำคัญก็มี ที่ต้องนำความรู้วิชาการต่างๆ นั้นมาดัดแปลง
ให้เหมาะสมกับสถานที่ที่อยู่ แต่ละคนได้อยู่ในที่ของตนมาแต่
ปู่ย่าตายาย ก็รู้จักที่ของตัวเองดี เมื่อประชุมกันจากที่ต่างๆ ก็
สามารถที่จะมาเปรียบเทียบแลกเปลี่ยนความคิดและเล่าให้ฟัง
ว่าที่ของตัวเองมีอย่างนั้นๆ และแก้ปัญหาที่แต่โบราณอย่างไร
ก็อาจจะเกิดความรู้ หรือความคิดพิเศษขึ้นมาใหม่ เพื่อที่จะ
ดัดแปลงความรู้ที่ได้มาตามประเพณี เพื่อให้มีความสามารถ
มีประสิทธิภาพสูงขึ้น อันนี้ถึงมีประโยชน์ แต่ต้องไม่ลืมว่า
ทุกสิ่งทุกอย่างจะต้องปฏิบัติให้เหมาะสมกับสภาพในท้องถิ่น.....”

ความรู้หรือวิชาการหรือเทคโนโลยีที่ทรงเตือนให้เกษตรกรคิดให้รอบคอบ
ก่อนก็คือ การใช้ความรู้ที่มีค่าใช้จ่ายแพง พระองค์ไม่ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้

ความรู้ที่เกินขีดความสามารถของตน ดังพระบรมราโชวาทพระราชทานแก่ คณะกรรมการผู้แทนสถาบันเกษตรกรระดับชาติ เมื่อวันที่ ๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๑๗ ว่า

“.....ในเรื่องวิชาการก็เช่นเดียวกัน สมัยนี้เขาใช้เครื่องมือ ทุนแรง เขาใช้ปุ๋ย เขาใช้วิชาการ แต่ว่าวิชาการเหล่านั้นมันก็ แพง ฉะนั้น ถ้าพยายามที่จะปฏิบัติให้อยู่ในขอบเขตของกำลัง เสียก่อนแล้วก็ค่อยเสริมสร้างขึ้นมาให้ค่อยๆ มีวิชาการมากขึ้น ก็จะมีมั่นคง.....”

นอกจากนี้แล้ว ในด้านการจัดการทรงส่งเสริมให้เกษตรกรรู้จักทำบัญชี คำนวณรายรับรายจ่ายเพื่อที่จะรู้ต้นทุนกำไร เพื่อจะได้ปรับราคาให้สอดคล้องกับ การตลาด กล่าวสรุปได้ว่า สมาชิกสหกรณ์ต้องมีความรู้ในการประกอบอาชีพ และวิธีการจัดการกับอาชีพของตนให้ดีที่สุด ให้ได้ผลที่สุด ดังพระราชดำริที่ พระราชทานแก่สมาชิกสหกรณ์ ความว่า

สมุดบันทึกรายการรับเงิน - จ่ายเงิน

ด้านรับ				ด้านจ่าย						
วัน เดือน ปี	รายการรับ	รายรับทั้งสิ้น	รายได้จาก การขาย ผลิตภัณฑ์	รายรับอื่น ๆ	วัน เดือน ปี	รายการจ่าย	รายจ่ายทั้งสิ้น	ต้นทุน	เงินลงทุน ระยะยาว	รายจ่ายอื่น ๆ
5 มิ.ย. 39	หักค่าเช่า	7000	2100	-		หักค่าเช่า				
5 มิ.ย. 39	หักค่าเช่า	5000	1000	-		หักค่าเช่า				
5 มิ.ย. 39	หักค่าเช่า	5000	1500	-		หักค่าเช่า	30			
5 มิ.ย. 39	หักค่าเช่า	6000	1100	-		หักค่าเช่า	260			
10 มิ.ย. 39	หักค่าเช่า	3500	1000	-		หักค่าเช่า	20			
	หักค่าเช่า	8000	150	-						
1 มิ.ย. 39	หักค่าเช่า	2000	600	-		หักค่าเช่า	20			
	หักค่าเช่า	3000	250	-		หักค่าเช่า	150			
1 มิ.ย. 39	หักค่าเช่า	1000	2000	-		หักค่าเช่า				
	หักค่าเช่า	8000	2400	-		หักค่าเช่า				
	รวมรับ		8050			รวมจ่าย	1047			
						หักค่าเช่า	8450			
						รวมจ่าย	1047			
						หักค่าเช่า	7006			

“.....การทำเกษตรกรรมนั้นจะต้องมีวิชาการ วิชาการแผนใหม่ สมัยใหม่ที่ก้าวหน้า เช่น ใช้นุ้ย วิธีใช้นุ้ย วิธีใช้เครื่องกลต่างๆ อันนี้ทุกคนก็ปรารถนาที่จะก้าวหน้าเป็นคนสมัยใหม่ เป็นคนที่ใช้วิทยาการแผนใหม่ คือ หมายความว่าอะไร เครื่องจักร เครื่องกลทุกสิ่งทุกอย่างที่ได้ค้นคว้ามาก็ได้ใช้ ในข้อนี้จะต้อง คิดดีๆ บางคนมุ่งที่จะสมัยใหม่ มุ่งจะเป็นคนก้าวหน้า ใช้วิชาการ ใช้วิทยาการ ใช้ที่เรียกว่าเทคโนโลยี คำนี้ก็คงจะเข้าใจเทคโนโลยี ก็หมายถึงเครื่องกลต่างๆ ที่เขาค้นคว้ามานะ เขาเอามาขายเรา ในราคาแพง แล้วก็เวลาปฏิบัติต้องมีความรู้ช่างกลมีความรู้ในทางวิชาการมากขึ้น ข้อนี้เป็นข้อดีเหมือนกันที่จะก้าวหน้า แต่หมายความว่าทุกคน สมาชิกทุกคนจะต้องเรียนรู้วิชาการให้ใช้ วิทยาการต่างๆ เหล่านี้ให้ถูกต้อง ถ้าใช้ไม่ถูกต้องก็จะเกิดผล เสียหายได้.....”

“.....ฉะนั้นการที่จะใช้ของสมัยใหม่นี้ก็มีอันตรายเหมือนกัน ถ้าไม่ครบถ้วนใช้นุ้ยเคมีดินก็แข็งกระด้างไปหมด ถ้าใช้นุ้ย ธรรมชาติ เช่น นุ้ยคอก นุ้ยหมัก นุ้ยอินทรีย์ นุ้ยจากฟาง ข้าวจากใบไม้ ดินไม่แข็ง ดินจะซุย ทั้งหมดนี้เป็นข้อคิด.....”

“.....แต่ที่พูดถึงทางเศรษฐกิจหมายความว่าทางการคำนวณดูว่ารายได้รายจ่ายเป็นยังไง รายได้จะมาก ทุกคนก็บอกว่า เรามีผลผลิตมาก ๆ เราก็อรวยสิ จริงสิรวย เราขายได้มากแต่เราก็ต้องจ่ายมากเหมือนกัน.....”

“.....ฉะนั้น ทุกคนก็ต้องรู้ดีเกี่ยวกับการทำบัญชีรายจ่าย รายรับให้ดี ก็ต้องรู้เศรษฐกิจบัญชีมากขึ้น.....”

“.....ความก้าวหน้ามากอาจจะดีกว่าความก้าวหน้าน้อยก็ได้ เพราะความก้าวหน้ามากนั้นต้องอาศัยปัจจัย คือ หมายความว่า เหตุต่าง ๆ มากเหลือเกิน ซึ่งเหตุเหล่านั้นบางทีมีไม่ได้.....”

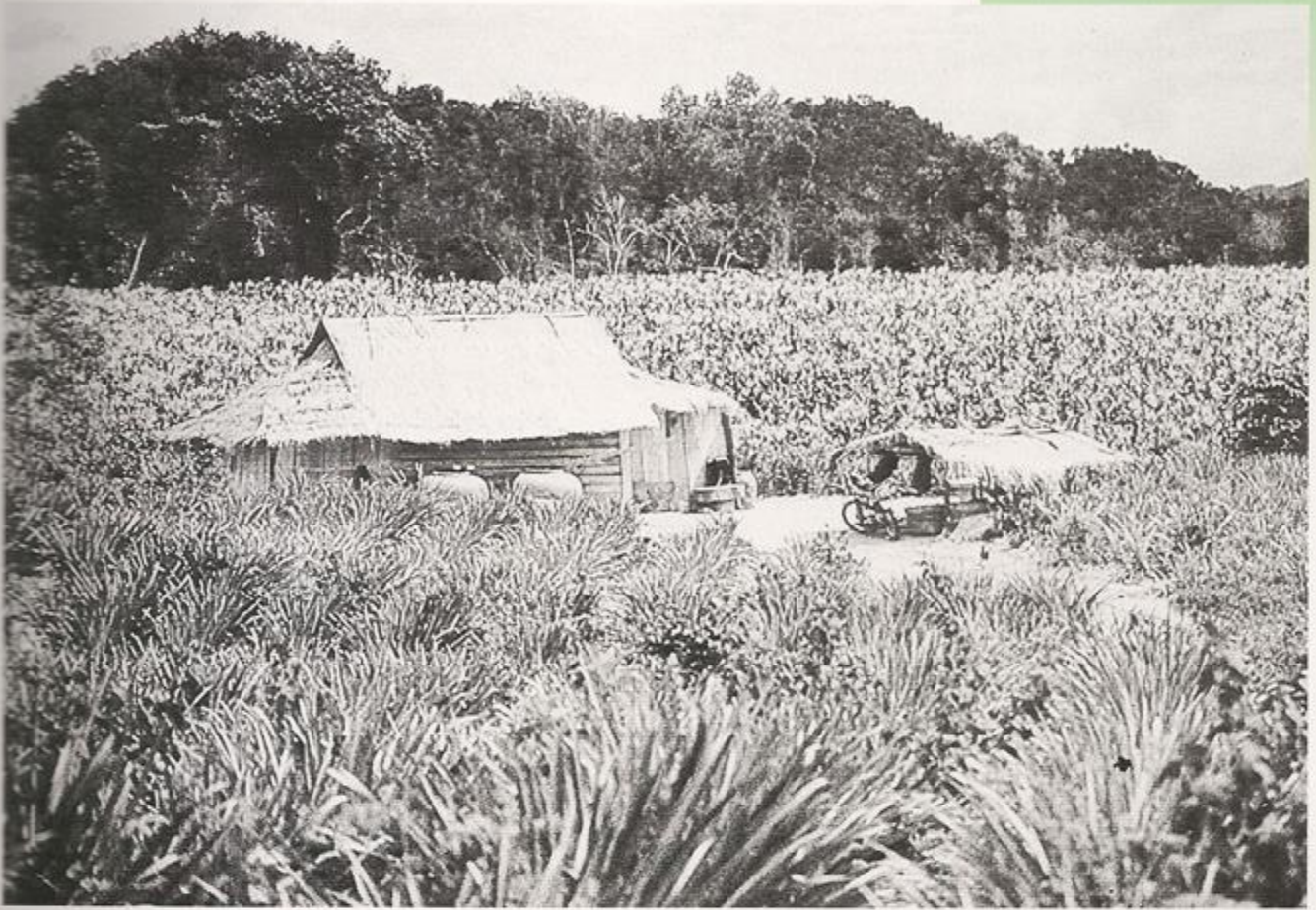
สร้างคุณธรรมทางจิตใจเพื่อสร้างพลังของกลุ่มให้แข็งแกร่งขึ้น คุณธรรมที่ทรงแรงให้สมาชิกสร้างขึ้นในกลุ่ม ก็คือ ความสามัคคี ความอะลุ่มอล่วย ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ และความมีวินัย ดังพระราชดำรัสพระราชทานแก่คณะกรรมการโครงการหมู่บ้านสหกรณ์ อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๙ ว่า

“.....การที่จะมีความเจริญอยู่ดีกินดีนั้น อยู่ที่การทำงานด้วยวิชา วิชานี้ไม่ได้หมายความว่าต้องมีความรู้สูงมาก แต่วิชาคือวิธีการที่จะทำงาน วิธีที่จะทำดีให้ดีที่สุด นอกจากวิธีการที่จะมีความรู้ในการเพาะปลูกหรือการค้า วิธีที่สำคัญที่สุดคือ ความสามัคคี.....”

และพระราชดำรัสพระราชทานแก่ผู้นำเกษตรกร สหกรณ์นิคมและสหกรณ์ประมงทั่วประเทศ เมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๖ ว่า

“.....หลักของสหกรณ์ที่สำคัญก็คือ สามานยที่จะใช้ความสามารถของคนตามที่เขามีและไม่แก่งแย่งทะเลาะกัน ในสิ่งที่หุยมหิมหรือในการเอาเปรียบกันเป็นการทำลายสหกรณ์ เมื่อได้ความเมตตาซึ่งกันและกัน ความสามัคคีกัน ก็เกิดแรงที่จะสร้างตัวให้เจริญขึ้นได้และเป็นผลประโยชน์ต่อแต่ละบุคคลที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ ในที่สุดก็เป็นประโยชน์แก่กลุ่มสหกรณ์นั่นเอง.....”

หาแหล่งเงินทุนมาให้สมาชิกกู้ยืมในอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำ ในข้อนี้ทรงเตือนสมาชิกให้ระมัดระวังในการกู้ยืมเงินมาใช้จ่ายในสิ่งไม่สมควร และทรงเตือนในเรื่องคินทุน คือใช้หนี้เมื่อมีกำไรพอสมควรแล้ว ไม่ใช่เหนียวหนี้ ถ่วงไม่ยอมคืนจนดอกเบี้ยพอกมากขึ้น ธนาคารเองก็จะอยู่ไม่ได้ถ้าสมาชิกไม่ยอมคืนเงิน

หนองพลับในอดีต

หนองพลับในปัจจุบัน

ตั้งพระราชดำรัสพระราชทานแก่คณะกรรมการผู้แทนสถาบันเกษตรกรระดับชาติเมื่อวันที่ ๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๑๗ ว่า

“.....ฉะนั้น ธนาคารเพื่อการเกษตรสหกรณ์เพื่ออะไรในการนี้ จึงอยู่ไม่ได้ จึงล้มทุกครั้ง เพราะว่าเก็บดอกเบี้ยเข้ามาไม่ได้ หมุนไม่ได้ มีเงินเท่าไร งบประมาณแผ่นดินเอามาใส่ งบประมาณแผ่นดินก็เป็นเงินของราษฎรเอามาใส่สร้างธนาคารนี้ ธนาคารต้องล้มทุกครั้ง เพราะว่ามีได้รับร่วมมือจากชาวนา .....”

กล่าวโดยสรุปก็คือ แนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงให้ความสำคัญต่อคุณธรรมและจริยธรรมของสมาชิกเท่าๆ กับผลสำเร็จทางเศรษฐกิจที่ได้รับ ความเจริญของสหกรณ์ที่พึงเป็นจึงเป็นความเจริญทั้งทางจิตใจและทางกายของสมาชิก ซึ่งเมื่อนำไปปฏิบัติจะเป็นการพัฒนาแบบค่อยเป็นค่อยไป แต่ยั่งยืน

ผลิตผลของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรกลัดหลวง อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี

แนวพระราชดำรินี้ นำไปสู่การพัฒนาสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัด จังหวัดเพชรบุรี และสหกรณ์โคนมหนองโพ ราชบุรี จำกัด (ในพระบรมราชูปถัมภ์) จังหวัดราชบุรี ที่ประสบความสำเร็จเป็นอย่างสูง นอกจากนี้ ก็ยังเกิดโครงการจัดสหกรณ์ตามพระราชประสงค์ และโครงการจัดสหกรณ์อันเนื่องมาจากพระราชดำริเป็นจำนวนมาก โดยกรมส่งเสริมสหกรณ์ได้เข้าไปร่วมทำหน้าที่ในการรวบรวมเกษตรกรให้รู้จักรวมตัวกันจัดตั้งเป็นสหกรณ์ โครงการที่สำคัญได้แก่

๑. โครงการตามพระราชประสงค์หนองพลับ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และอำเภอชะอำ อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี กรมพัฒนาที่ดินเป็นเจ้าของโครงการ

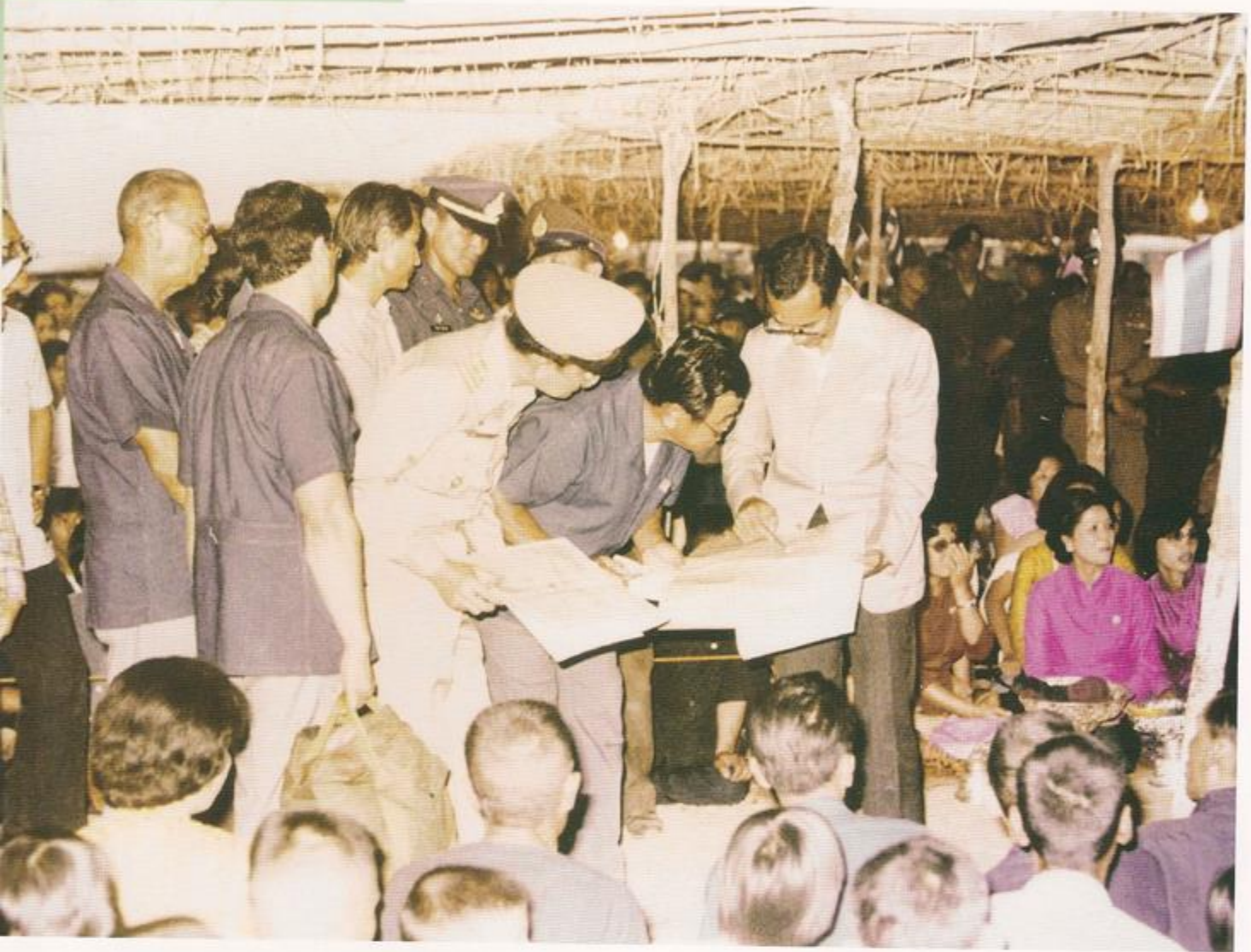
หน่วยสาธิตสหกรณ์หนองพลับเป็นผู้รับผิดชอบงานด้านสหกรณ์ มีพื้นที่โครงการ ๖๕,๐๐๐ ไร่ (โครงการหนองพลับ ๕๐,๐๐๐ ไร่ โครงการกลัดหลวง ๑๕,๐๐๐ ไร่) รวบรวมเกษตรกรในโครงการจดทะเบียนเป็นสหกรณ์ดังนี้

- สหกรณ์การเกษตรหนองพลับ จำกัด จัดตั้งเมื่อวันที่ ๑๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๕
- สหกรณ์การเกษตรกลัดหลวง จำกัด จัดตั้งเมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๑๒

๒. โครงการพัฒนาลุ่มน้ำเข็กตามพระราชดำริ จังหวัดเพชรบูรณ์ เขตพื้นที่กิ่งอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ กองทัพอากาศที่ ๓ และ กอ.รมน. ภาค ๓ เป็นเจ้าของโครงการ พื้นที่โครงการทั้งหมด ๑๐๖,๒๕๐ ไร่ กรมส่งเสริม

จับสลากที่ดินหนองพลับ

เสด็จ โครงการหมู่บ้านสหกรณ์สันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ๒๕๒๒

สหกรณ์ โดยสำนักงานสหกรณ์จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นผู้ให้การส่งเสริมงานด้านสหกรณ์ จุดประสงค์ของโครงการเป็นการจัดให้มีหมู่บ้านนิคมสหกรณ์ การเกษตรทางทหารกองหนุนตามสองข้างเส้นทางยุทธศาสตร์ ในพื้นที่ทุ่งสมอเขาค้อ และเขาช้าง ให้ผู้ประกอบการอาชีพทางเกษตรมีฐานะความเป็นอยู่ดีขึ้น สามารถพึ่งตนเองได้ในที่สุด และเพื่อให้เส้นทางยุทธศาสตร์ปลอดภัยจากอิทธิพลของผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ ในการจัดหมู่บ้านได้มีการขออนุญาตสภาพป่าสองข้างทางข้างละ ๑ กิโลเมตรทุกระยะ ๓ - ๕ กิโลเมตร จัดที่ทำกินให้เกษตรกรครอบครัวละ ๑๕ - ๒๐ ไร่ แต่ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน จัดเป็นสหกรณ์หมู่บ้านละ ๕๐ ครอบครัว ปัจจุบันมีสหกรณ์ในโครงการ ๒ สหกรณ์ คือ สหกรณ์การเกษตรเขาค้อ จำกัด และสหกรณ์การเกษตรพัฒนาลุ่มน้ำเข็ก จำกัด

3. โครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขา จังหวัดปราจีนบุรี โดยคณะกรรมการประสานงานพัฒนาสหกรณ์ ศูนย์พัฒนาสหกรณ์โครงการพื้นที่ราบเชิงเขา จังหวัดปราจีนบุรี กรมส่งเสริมสหกรณ์ เป็นผู้รับผิดชอบโครงการ โครงการ

การนี้ซึ่งมีพื้นที่โครงการทั้งหมด ๔๐๔,๗๓๐ ไร่ มีความเป็นมาโดยสรุปกล่าวคือ พื้นที่ราบเชิงเขาบรรทัดเป็นพื้นที่ที่มีการแทรกซึมของผู้ออกการร้ายคอมมิวนิสต์ มีราษฎรอาศัยอยู่ในพื้นที่ป่าสงวนที่เสื่อมโทรมหมดสภาพแล้ว ราษฎรเหล่านี้ ประกอบอาชีพหลักด้วยการทำนาทำไร่ มีฐานะยากจน การประกอบอาชีพทางการเกษตรต้องประสบปัญหา เพราะดินขาดความอุดมสมบูรณ์และขาดแหล่งน้ำ ฯลฯ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงทราบปัญหาความเดือดร้อนดังกล่าวจึงมีพระราชดำริให้พัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขาขึ้น ปัจจุบันมีสหกรณ์ซึ่งจัดตั้งแล้ว รวม ๕ สหกรณ์ ได้แก่

- สหกรณ์นิคมคลองน้ำเขียว จำกัด จัดตั้งเมื่อวันที่ ๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๑
- สหกรณ์นิคมคลองทรายคลองคันโท จำกัด จัดตั้งเมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๕
- สหกรณ์นิคมท่าช้าง จำกัด จัดตั้งเมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๑
- สหกรณ์นิคมบ้านห้วยชัน จำกัด จัดตั้งเมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๒๒
- สหกรณ์นิคมเขาพรหมสุวรรณ จำกัด จัดตั้งเมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๒

๔. โครงการหมู่บ้านสหกรณ์สันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นโครงการตามพระราชดำริ มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่ยากจน ไม่มีที่ทำกินเป็นของตนเองให้มีที่ดินทำกินตลอดชั่วลูกชั่วหลาน แต่กรรมสิทธิ์ในที่ดินทำกินยังคงเป็นของหมู่บ้านสหกรณ์ เริ่มดำเนินโครงการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๘ พื้นที่โครงการทั้งหมด ๒๒,๐๐๐ ไร่ สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท กระทรวงมหาดไทยเป็นเจ้าของโครงการ กรมส่งเสริมสหกรณ์เป็นผู้รับผิดชอบงานส่งเสริมสหกรณ์ และได้จัดตั้งสหกรณ์การเกษตรหมู่บ้านสหกรณ์สันกำแพง จำกัด ในโครงการนี้

๕. โครงการตามพระราชดำริทุ่งลิปะสะโง อำเภอนองจิก จังหวัดปัตตานี เดิมกรมที่ดินเป็นเจ้าของโครงการ ภายหลังมอบให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานี หน่วยสาธิตสหกรณ์ทุ่งลิปะสะโงรับผิดชอบงานด้านสหกรณ์มีพื้นที่โครงการ ๑๕,๐๐๐ ไร่ รวบรวมเกษตรกรในโครงการจดทะเบียนเป็นสหกรณ์การเกษตรทุ่งลิปะสะโง จำกัด เมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๒

๖. โครงการหมู่บ้านสหกรณ์ห้วยสัตว์ใหญ่ อำเภอสัตหีบ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และอำเภอยาง่าง จังหวัดเพชรบุรี เดิมสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบทเป็นเจ้าของโครงการ เป็นผู้รับผิดชอบ หน่วยสาธิตสหกรณ์ห้วยสัตว์ใหญ่

รับผิดชอบงานด้านสหกรณ์ มีพื้นที่โครงการ ๑๐๐,๗๒๕ ไร่ รวบรวมเกษตรกรในโครงการจดทะเบียนสหกรณ์การเกษตรห้วยสัตว์ใหญ่ จำกัด เมื่อวันที่ ๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๓

๗. โครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงพื้นที่ชายแดน จังหวัดบุรีรัมย์ อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ พื้นที่โครงการ ๘๖,๐๐๐ ไร่ กองทัพอากาศที่ ๒ เป็นเจ้าของโครงการ วัตถุประสงค์เน้นการส่งเสริมอาชีพราษฎร ควบคุมให้ความปลอดภัยราษฎรในพื้นที่เป้าหมาย จัดที่ทำกินและที่อยู่อาศัยให้ราษฎร ตลอดจนจัดระบบและวางแผนการส่งเสริมทุกรูปแบบที่ครบวงจรให้แก่ราษฎร โครงการนี้ครอบคลุมในเขตพื้นที่ ๓ อำเภอ ได้แก่ อำเภอละหานทราย อำเภอบ้านกรวด และอำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์ สำหรับงานด้านส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดบุรีรัมย์เป็นผู้ดูแลรับผิดชอบ มีสหกรณ์ในโครงการ ๑ แห่ง คือ สหกรณ์การเกษตรโนนดินแดง จำกัด

นอกจากโครงการสหกรณ์นี้คมตั้งได้กล่าวแล้วข้างต้น ยังมีสหกรณ์รูปแบบอื่นที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกร เช่น สหกรณ์ผู้ใช้น้ำ เป็นต้น

เสด็จฯ ทูบกะพง ๒๕๒๑

สหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัด : หมู่บ้านสหกรณ์ตัวอย่าง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้มีพระราชกระแสเกล้าฯ ถึงที่มาของโครงการหุบกะพง เมื่อคราวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานสัมภาษณ์แก่เลขาธิการ กปร. และคณะผู้บริหาร กปร. ณ วันที่ ๑๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๙ ดังอ้างถึงในหนังสือ โครงการหุบกะพงและหนองพลับ ว่า

“.....ตอนแรกไปทำที่สวนผักชะอำ .....”

“.....อันนี้เป็นประวัติแปลกไม่มีใครรู้ เป็นโครงการที่ไม่บันทึกไว้ตามทางกรุงเทพฯ ถึงหัวหินและชะอำ มีดินก้ามปูเยอะเดี๋ยวนี้เหลือบ้างแต่น้อย นายสุรเทิน (บุญนาถ) บอกว่าครั้งเป็นสินค้าสำคัญ ทำแผ่นสีทำสีมีคุณภาพ ตัวครั้งมาทำรัง เสร็จแล้วตัด แล้วหุบๆ มาตากทำครั้ง ก็เอาประชาชนแถวนั้นที่ไม่มีงานทำตั้งเป็นกลุ่มดูแลหน้าบ้าน ดินก้ามปูในที่สาธารณะขออนุญาตทางราชการก่อนมาทำให้ถูกหลักวิชาการ.....”

“.....ทำไปทำมาเขาไปรวมกลุ่มทำ รวมพวกได้มากขึ้นจนเกิดเป็นกลุ่มเกษตร ร่วมกับกลุ่มสวนผัก เอาไปบอกว่าสหกรณ์นี้ดี ก็ช่วยกันทำ ไปส่งเสริมเขา.....”

นายตี คล่องแคล่ว หนึ่งในสมาชิกของกลุ่มสวนผักที่ทรงเกล้าฯ ได้เล่าประวัติของกลุ่มสวนผักชะอำ สรุปความได้ว่า กลุ่มสวนผักกลางเป็นชาวบ้านที่อพยพมาจากที่ต่างๆ มีนายเอียนเป็นประธาน มีอยู่ทั้งหมด ๘๓ ครอบครัว ได้เข้ามาเช่าที่ของชาวบ้านชะอำที่อยู่ในเขตนิคมสร้างตนเอง “เขื่อนเพชร” ซึ่งอยู่ห่างจากหุบกะพง ๗ - ๘ กิโลเมตร ปลูกผักสวนครัวส่งขายตลาด ชาวไร่สวนผัก

นายดี คล่องแคล่ว

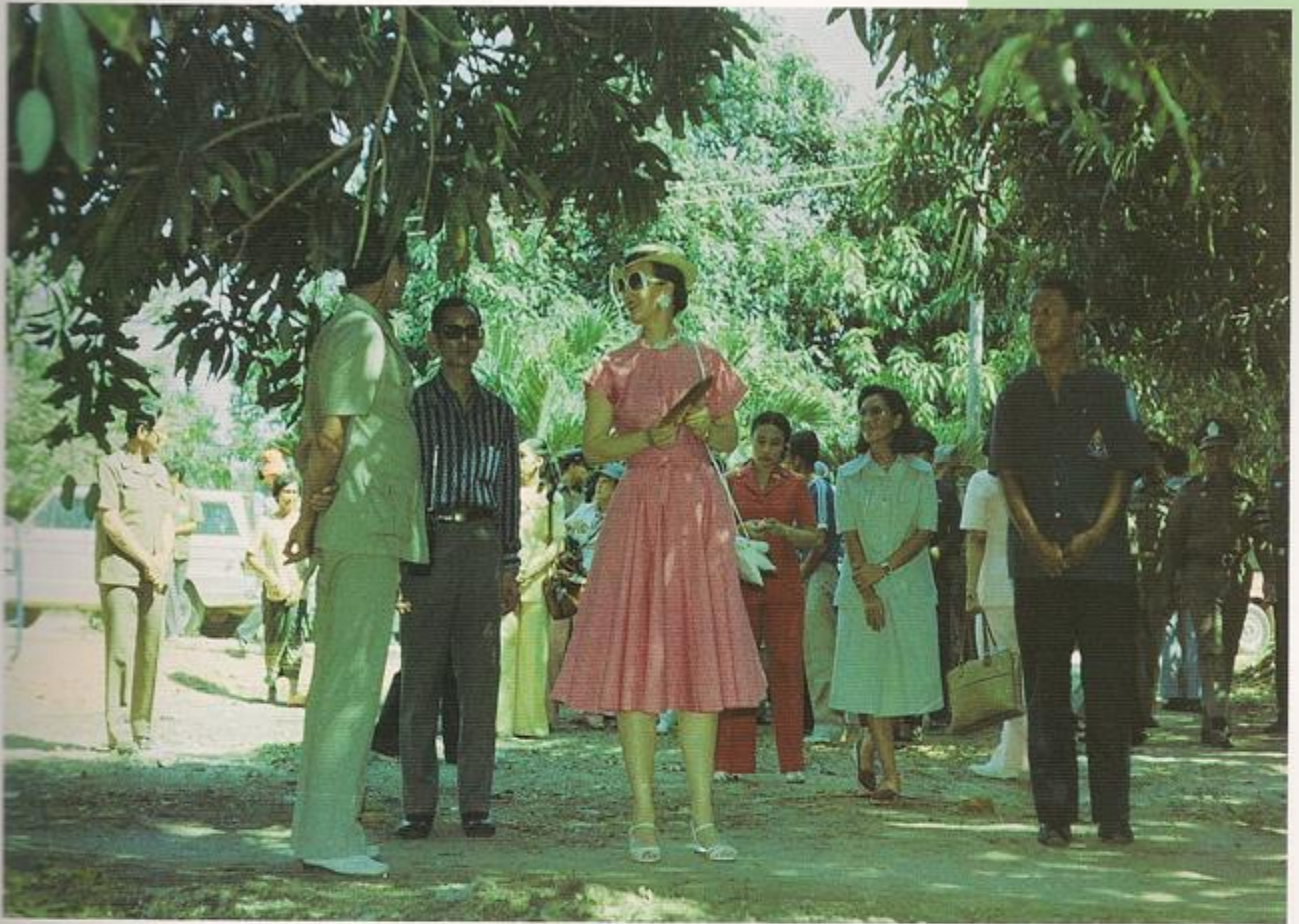
รวมกลุ่มกัน มีการจัดการตลาดและทำร่อนน้ำรดฝักร่วมกัน แต่ก็ประสบปัญหาเกี่ยวกับการขายผลผลิตได้กำไรน้อย ไม่เพียงพอต่อการยังชีพ ทั้งยังไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองอีกด้วย จึงได้รวมกลุ่มกันทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาขอพระราชทานความช่วยเหลือจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในปี พ.ศ. ๒๕๐๘ พระองค์ก็เสด็จฯ เข้ามาที่สวนผักล่าง ทรงเรียกให้คณะกรรมการชาวสวนผักเข้าเฝ้าฯ และรับสั่งให้จัดตั้งกลุ่มไว้ให้แน่นอนหา อย่าแตกความสามัคคีและจะทรงหาทางช่วยเหลือ

วัตถุประสงค์ของโครงการ

โครงการหุบกะพงมีวัตถุประสงค์เมื่อแรกตั้งดังนี้

๑. เพื่อช่วยเหลือสมาชิกชาวไร่สวนผัก
๒. เป็นการทดลองดำเนินการเป็นตัวอย่างในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดผลผลิตด้านการเกษตรสูงสุด
๓. ช่วยเกษตรกรให้ได้ประกอบอาชีพถูกต้องตามหลักวิชาการ และมีความรู้ความเข้าใจในการช่วยตนเอง
๔. เพื่อส่งเสริมให้ราษฎรมีการรวมกลุ่มประกอบอาชีพในการเกษตรกรรมช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันเป็นพื้นฐานในการจัดตั้งสหกรณ์ต่อไป

ในปี พ.ศ. ๒๕๐๙ โครงการหุบกะพงจึงเกิดขึ้น เมื่อได้มีการคัดเลือกพื้นที่บริเวณ ตำบลเขาใหญ่ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี จำนวน ๑๐,๐๐๐ ไร่

เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วย
สมเด็จพระราชินีมาร์เกรเธอรีที่ ๒
และพระสวามีไปทอดพระเนตร
โครงการสหกรณ์หุบกะพง
จังหวัดเพชรบุรี
๑ พฤษภาคม ๒๕๒๔

ซึ่งมีสภาพเป็นป่าเสื่อมโทรม ดินแห้งแล้ง นำมาจัดสรรให้แก่เกษตรกรโดยไม่ให้กรรมสิทธิ์ถือครอง แต่ให้สิทธิทำกินชั่วคราวชั่วคราว โดยมีการทรงเกษตรและสหกรณ์และกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติเป็นผู้รับผิดชอบร่วมกับรัฐบาลอิสราเอล ซึ่งได้ให้ความสนใจช่วยเหลือพัฒนาที่ดินโดยการส่งผู้เชี่ยวชาญสาขาต่างๆ เข้าร่วม จึงเกิดเป็นโครงการร่วมระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลอิสราเอล มีชื่อเมื่อเริ่มแรกตั้งว่า “โครงการไทย - อิสราเอล เพื่อการพัฒนาชนบท (หุบกะพง)” มีระยะเวลาดำเนินการ ๕ ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๙ - พ.ศ. ๒๕๑๔ นับเป็นโครงการพระราชประสงค์โครงการแรกในการพัฒนาชนบทของประเทศไทย

ในระยะแรกคือในปี พ.ศ. ๒๕๑๐ ได้คัดเลือกเกษตรกร ๒ ครอบครัว คือ ครอบครัวของนายเฉลิมและนางเดือน ซึ่งเป็นคนในพื้นที่เอง เข้ามาทดลองผลิตและจำหน่ายพืชผลต่างๆ โดยจัดสรรที่ดินให้ครอบครัวละ ๒๕ ไร่ ให้แยกแปลง ๗ ไร่ เป็นพืชรับน้ำชลประทาน ปลูกพืชผักและพืชสวน เช่น มะเขือเทศ หน่อไม้ฝรั่ง หอม มะม่วง ชมพู่ ฯลฯ ส่วนอีก ๑๘ ไร่ปลูกพืชน้ำฝน เช่น ข้าวโพด แตงโม ข้าวฟ่าง อ้อย เป็นต้น เมื่อเห็นหนทางว่าจะสำเร็จได้ ในปีต่อมา คือในปี พ.ศ. ๒๕๑๑ จึงได้มีการอพยพชาวสวนผักล่าง ๘๑ ครอบครัว รวมกับเกษตรกรอื่นๆ อีก รวมทั้งสิ้น ๑๒๐ ครอบครัว เข้ามาทำประโยชน์ในพื้นที่โดยจัดสรรให้ครอบครัวละ ๒๕ ไร่

นายดีเล่าว่า พื้นที่หุบกะพง เมื่อก่อนนี้แห้งแล้งมาก สภาพดินส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทรายและดินทราย เมื่อแรกย้ายเข้ามานั้น คนชะอำปรามาสว่าพวกหุบกะพงจะไปเกยแห้งตาย ในช่วง ๓ ปีแรกได้ปลูกถั่วแล้วไถกลบ ปลูกปอเทืองแล้วไถกลบ หน้าดินก็เริ่มดีขึ้นเรื่อยๆ ผู้เชี่ยวชาญอิสราเอล ๔ ครอบครัวที่เข้ามาได้แนะนำให้ปลูกแอสปารากัส คนละ ๒ งาน ได้ผลดีมาก จึงเริ่มลืมนตาอำปากได้

เมื่อกิจการหมู่บ้านเกษตรกรตัวอย่างได้ดำเนินการไปด้วยดีแล้วเกษตรกรได้รวมตัวกันจัดตั้ง สหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัด ขึ้น เมื่อวันที่ ๑๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๔ เพื่อรวมกันดำเนินงานในด้านธุรกิจต่างๆ โดยเฉพาะด้านสินเชื่อการเกษตร และการซื้อเครื่องอุปโภคบริโภคมาจำหน่ายแก่สมาชิก

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานทะเบียนสหกรณ์ให้แก่กลุ่มสมาชิกสหกรณ์ และทรงมอบโฉนดที่ดินบริเวณหุบกะพง ๓ ฉบับ ให้กรมส่งเสริมสหกรณ์และสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัด เป็นผู้ดูแล นับแต่นั้นมา การดำเนินงานโครงการจึงมีกรมส่งเสริมสหกรณ์เป็นผู้รับผิดชอบ

ในแปลงสับปะรด หุบกะพง ๒๕๐๗

เสด็จฯ เยี่ยมศูนย์รับเลี้ยงเด็กของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง ๑๕ มิถุนายน ๒๕๑๗

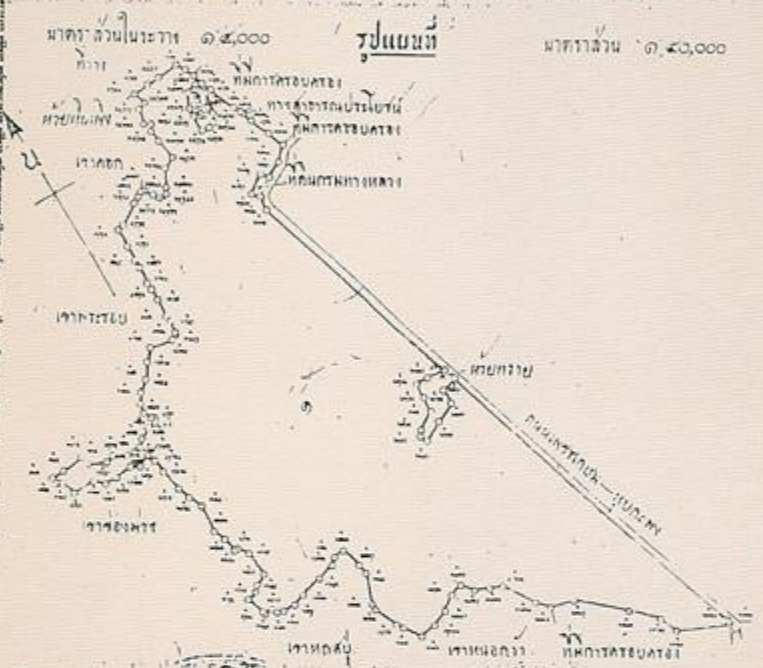
ตราแผ่นดิน
๕๓-๕๒-๕๑-๕๐-๔๙-๔๘-๔๗-๔๖-๔๕-๔๔-๔๓-๔๒-๔๑-๔๐-๓๙-๓๘-๓๗-๓๖-๓๕-๓๔-๓๓-๓๒-๓๑-๓๐-๒๙-๒๘-๒๗-๒๖-๒๕-๒๔-๒๓-๒๒-๒๑-๒๐-๑๙-๑๘-๑๗-๑๖-๑๕-๑๔-๑๓-๑๒-๑๑-๑๐-๐๙-๐๘-๐๗-๐๖-๐๕-๐๔-๐๓-๐๒-๐๑

เลขที่ ๐
หน้าสำรวจ ๑๕๖๐
ตำบล เวียงใหญ่ (หน้าบ้าน)

โฉนดที่ดิน
เป็นหนังสือสำคัญแสดงกรรมสิทธิ์
ออกโดยอธิบดีกรมที่ดินกระทรวงมหาดไทย

โฉนดที่ดิน
เลขที่ ๑๒๑๕๗
เนื้อที่ ๒๕๐๖ ไร่ ๕๖ ไร่ ๕๖
อำเภอ เวียงจันทน์
จังหวัด เวียงจันทน์

พื้นที่โฉนดที่ดินนี้ทั้งหมดมีเนื้อที่รวมกันทั้งสิ้น ๒๕๐๖ ไร่ ๕๖ ไร่ ๕๖
โฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๑๕๗
โฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๑๕๘
โฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๑๕๙
โฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๑๖๐
โฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๑๖๑
โฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๑๖๒
โฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๑๖๓
โฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๑๖๔
โฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๑๖๕
โฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๑๖๖
โฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๑๖๗
โฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๑๖๘
โฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๑๖๙
โฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๑๗๐

ออก ณ วันที่ ๑๕ - กรกฎาคม ๒๕๑๕
อธิบดีกรมที่ดิน
นายเชษฐาธิวัฒน์
รองอธิบดีกรมที่ดิน

๑๕ - กรกฎาคม ๒๕๑๕

ในระยะ ๑๐ ปีแรก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินมา
ให้กำลังใจหมู่บ้านสหกรณ์ตัวอย่างนี้เป็นประจำ ทุกครั้งที่ทรงเยี่ยมเพื่อติดตาม
ความก้าวหน้าจะพระราชทานพระบรมราโชวาทแนะนำวิธีการสหกรณ์ให้แก่
ชาวไร่เสมอ ดังตัวอย่าง พระบรมราโชวาท เมื่อวันศุกร์ที่ ๑๕ พฤษภาคม พ.ศ.
๒๕๑๕ มีความส่วนหนึ่ง ว่า

“.....เป็นที่น่ายินดีมากที่บัดนี้หมู่บ้านตัวอย่างนี้ได้เป็นสหกรณ์ การเกษตร สหกรณ์นี้ก็ต้องเข้าใจว่าเป็นวิธีหนึ่ง มีการร่วมกันทำงานเป็นกลุ่มเป็นก้อนเพื่อที่จะให้ได้ผลในการพัฒนาความเป็นอยู่ของตน และอยู่ร่วมกัน ก็ทำให้มีแรงมาก คือร่วมแรงมาเพื่อการอาชีพให้เจริญงอกงาม ซึ่งเป็นสหกรณ์ในรูปอเนก-ประสงค์นั้นก็ยิ่งจะได้ผลดี แต่ต้องเข้าใจมากขึ้น แล้วก็ต้องมีความอดทน ความขยัน แล้วก็ความสามัคคี คือว่าทุกคนที่อยู่ ในที่นี้ก็ต้องช่วยกัน ไม่เบียดเบียนกัน คนไหนที่เดือดร้อนก็จะต้องช่วยเหลือ.....”

หุบกะพงในปัจจุบัน

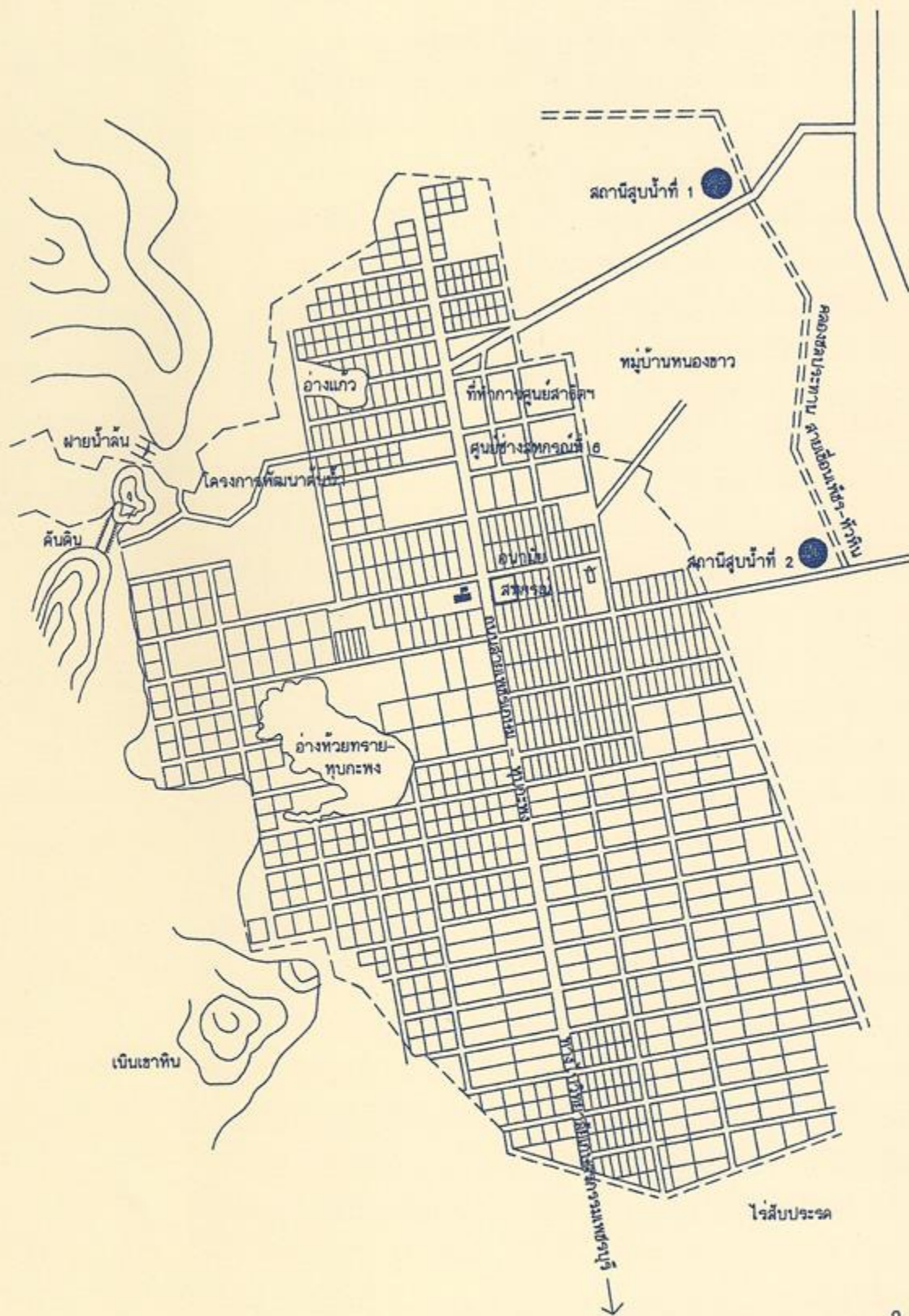
ปัจจุบันหมู่บ้านตัวอย่าง “หุบกะพง” จัดในรูปสหกรณ์ที่สมบูรณ์แบบพื้นที่จำนวน ๗,๕๖๓ ไร่ ได้จัดแบ่งให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์ โดยแบ่งพื้นที่ส่วนหนึ่ง ซึ่งได้แก่พื้นที่ที่ตั้งของหมู่บ้าน ได้รับความจากระบบชลประทาน อีกส่วนหนึ่งแบ่งเป็นเกษตรน้ำฝน พื้นที่ส่วนที่เหลือ ๑,๐๐๐ ไร่ ซึ่งมีเขตติดต่อกับภูเขาได้กันไว้ให้กรมป่าไม้ปลูกป่าทดแทน ตามโครงการพัฒนาต้นน้ำตามพระราช-ประสงค์หุบกะพง และมีการสร้างอ่างเก็บน้ำขึ้นโดยกรมชลประทาน ๓ แห่ง ได้แก่ อ่างเก็บน้ำหุบกะพง อ่างเก็บน้ำห้วยทราย - หุบกะพง และอ่างเก็บน้ำห้วยแก้ว เพื่อรักษาความชุ่มชื้น และใช้ประโยชน์เพื่อการเกษตร และยังเป็นสถานที่เพาะพันธุ์ปลาน้ำจืดต่างๆ อีกด้วย พื้นที่ส่วนที่เหลือปลูกสร้าง โรงเรียน วัด ที่ทำการศูนย์สาธิตสหกรณ์โครงการหุบกะพง ที่ทำการศูนย์ช่างสหกรณ์ที่ ๘ และที่ทำการศูนย์ฝึกอบรมสหกรณ์ที่ ๘ และสถานีอนามัย เป็นต้น บางส่วนก็เป็นพื้นที่ถนนที่ตัดเข้าหมู่บ้าน

ที่หมู่บ้านของเกษตรกรซึ่งทำเป็นหมู่บ้านตัวอย่าง มีการจัดแบ่งหมู่บ้าน ออกเป็นกลุ่มอย่างมีระเบียบ มีถนนตัดผ่าน แบ่งออกเป็น ๕ ซอย พื้นที่ของหมู่บ้านเป็นพื้นที่ขนาด ๕, ๖ และ ๗ ไร่ ได้รับความชลประทานเพื่อการอุปโภค และการเกษตร มีไฟฟ้าเข้าถึงหมู่บ้าน นับว่ามีปัจจัยพื้นฐานที่พอเพียงกับการประกอบอาชีพ โดยมีทางราชการคอยช่วยเหลือให้คำแนะนำการบริหารงานของหมู่บ้าน

ส่วนพื้นที่ที่มีสภาพดินไม่ดีอย่างยิ่งได้มีการส่งเสริมให้ปลูกป่านศร-นารายณ์ โดยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ มีพระราชเสาวนีย์ให้สมาชิกประกอบอุตสาหกรรมในครัวเรือนในรูปของหัตถกรรมการจัดทำเครื่องจักสานโดยใช้เส้นใยจากป่านศรนารายณ์ที่ปลูก ในปี พ.ศ. ๒๕๑๕ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มีการฝึกสอนวิชาชีพแก่กลุ่มสตรีในหมู่บ้าน เพื่อให้มีอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ โครงการส่งเสริมศิลปอาชีพพิเศษ ผลิตภัณฑ์จักสาน

ภาพถ่ายทางอากาศ หุบกะพง

โครงการหุบกะพง

ปานศรณารายณ์ ในพระบรมราชินูปถัมภ์ จึงเกิดขึ้นนับแต่นั้นมา กระเป๋า และหมวกที่ทำจากปานศรณารายณ์ของกลุ่มแม่บ้านหุบกะพงเป็นที่รู้จักกันทั่วไป จนกระทั่งปานศรณารายณ์ที่ปลูกได้ไม่พอใช้ต้องซื้อจากที่อื่น นอกจากนี้กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหุบกะพง ยังแปรรูปผลผลิตการเกษตร โดยการทำผลไม้เชื่อม กวน อบ ตากแห้ง ฯลฯ จำหน่ายทั่วไปอีกด้วย

ด้านการจัดหาทุนของสหกรณ์มีหลายวิธี วิธีหนึ่ง คือ การให้สมาชิกเข้าหุ้นร่วมในสหกรณ์ นอกจากนี้ก็มีการดำเนินธุรกิจด้านต่างๆ เช่น การประกอบอาชีพ มีการจัดหาสินเชื่อหรือวัสดุการเกษตร เช่น ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช ฯลฯ มาจำหน่ายให้แก่สมาชิกซึ่งทำให้สมาชิกได้ซื้อสินค้าในราคาเป็นธรรม ส่วนในด้านการตลาด สหกรณ์จะรวบรวมพืชผลของสมาชิกจำหน่ายให้กับพ่อค้า และตั้งเป็นร้านค้าเพื่อให้ประชาชนได้ซื้อสินค้าจากผู้ผลิตโดยตรง นอกจากนี้ยังจัดบริการในเรื่องการเตรียมดิน จัดหาเครื่องทุ่นแรง เช่น รถแทรกเตอร์มาใช้บริการ ปรับดินแก่สมาชิกในราคาพิเศษ เพื่อช่วยลดต้นทุนอีกด้วย

สหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัด ได้เจริญก้าวหน้าขึ้นเป็นลำดับ สมาชิกได้ใช้ประโยชน์จากที่ดินเพื่อการเกษตร ปลูกหน่อไม้ฝรั่ง กระเจี๊ยบแดง ปลูกผัก ฯลฯ ส่วนที่ไร่สมาชิกปลูกอ้อย สับปะรด มะม่วงหิมพานต์ ฯลฯ การเงินของสหกรณ์ก็ดี

ขึ้นเรื่อย ๆ สมาชิกเพิ่มจำนวนขึ้นจนในปัจจุบันมีสมาชิกถึง ๔๐๔ ครอบครัว

กล่าวได้ว่า โครงการนี้สามารถยกฐานะความเป็นอยู่ของเกษตรกรในพื้นที่ และครอบครัวให้มีอาชีพที่มั่นคง มีฐานะความเป็นอยู่ดีขึ้น สมดังความต่อนหนึ่งในพระราชดำรัสที่พระราชทานแก่สมาชิกสหกรณ์การเกษตรทูปกะพง เมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๑ ว่า

“...ในฐานะเป็นสหกรณ์ ผู้ที่มีความจำดี และทุกคนก็ต้องมีความจำว่า เมื่อ ๒๐ ปีก่อนนี้เราเป็นอย่างไร เมื่อ ๑๐ ปีก่อนนี้เราเป็นอย่างไร และวันนี้เราเป็นอย่างไร ก็นับว่าก้าวหน้า อยู่ดีกินดีกว่าก่อน มีเสื้อผ้าใส่ มีอาหารใส่ปาก แต่ก่อนนี้ไม่มี หลายคนอด ไม่มีอาหาร มาเดี๋ยวนี้ส่วนใหญ่ก็มีอาหารใส่ปาก ไม่ได้อยู่เดือดร้อน อันนี้เราต้องคิดว่าเราอยู่ดีขึ้น ดีขึ้นอย่างมากทีเดียว ตั้งแต่อยู่บ้านมีพื้นเป็นดิน แล้วก็ทำด้วยไม้ไผ่ จนกระทั่งทำด้วยไม้กระดานและปูด้วยซีเมนต์ ปูพื้นเป็นซีเมนต์เดี๋ยวนี้ก็มีเป็นที่เรียกว่าเป็นตึก คือก่อสร้างมาอย่างเช่นอาคารนี้ ก็เป็นตึกแล้ว ฉะนั้น มีความก้าวหน้า ต้องมีกำลังใจ...”

หมู่บ้านหูกะพงในทุกวันนี้ ยังมีผู้มาเยือนอยู่ไม่ขาดสาย นอกจากจะเป็นที่อยู่ของเกษตรกรแล้ว ยังเป็นแหล่งผลิตทางการเกษตร เป็นศูนย์กลางการรวบรวมและจำหน่ายผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรในรูปแบบของระบบสหกรณ์ ซึ่งได้เป็นต้นแบบของหมู่บ้านสหกรณ์ในท้องที่อื่นๆ อีก เช่น โครงการจัดตั้งสหกรณ์การเกษตร ตำบลกกตูม อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร ซึ่งอยู่ในเขตของโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยบางทรายตอนบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดมุกดาหาร เป็นต้น

สหกรณ์โคนมหนองโพราชบุรี จำกัด (ในพระบรมราชูปถัมภ์) : ต้นแบบของการรวมกลุ่มในรูปแบบสหกรณ์

แต่เดิมมาชาวราชบุรีและชาวนครปฐม ที่อาศัยอยู่แถบที่ดอนมักเลี้ยงวัวไทยไว้ไถนา อันเป็นธรรมเนียมของชาวบ้านซึ่งเป็นชาวมอญและชาวยวนเสียส่วนใหญ่ ต่อมาเมื่อทางราชการสนับสนุนการเลี้ยงโคนมเป็นอาชีพใหม่ให้แก่ชาวบ้าน จึงเริ่มมีการตั้งฟาร์มเลี้ยงโคนมขึ้น เช่น ฟาร์มดวงสุวรรณของผู้ใหญ่หยัน ดวงสุวรรณ เป็นฟาร์มที่รับชื้อนมแห่งแรกในจังหวัดราชบุรี และยังผลิตอาหารสัตว์ดวงสุวรรณขายด้วย ชาวบ้านในหลายหมู่บ้านจึงตื่นตัวเปลี่ยนอาชีพมาเป็นผู้เลี้ยงโคนม

ความเป็นมา

เมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๕๑๑ เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมในจังหวัดราชบุรี ได้ประสบปัญหาใหญ่เกี่ยวกับสถานที่จำหน่ายน้ำนมดิบ ซึ่งเกิดความเสียหายเป็นอย่างมาก ทำให้ประสิทธิภาพการขาดทุนในการประกอบอาชีพ กลุ่มผู้นำเกษตรกรตำบลหนองโพและเขตใกล้เคียง ได้ขอความช่วยเหลือจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดราชบุรี ในขณะนั้นคือ นายจรูญ วัฒนากกร ให้ติดต่อผู้รับซื้อน้ำนมดิบ และได้มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ตกลงเป็นผู้รับซื้อ เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมจึงรวมกลุ่มจัดตั้งศูนย์รวมน้ำนมหนองโพขึ้น โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากทางราชการและทุนของกลุ่มเกษตรกรเป็นทุนในการก่อสร้างอาคารศูนย์รวมน้ำนมพร้อมติดตั้งเครื่องทำความเย็นและเริ่มดำเนินการรับซื้อน้ำนมดิบจากเกษตรกร เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๓ การดำเนินการประสบผลสำเร็จแต่ยังไม่เพียงพอต่อการรับสถานการณ์น้ำนมดิบที่เพิ่มสูงขึ้น กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมจึงเคลื่อนไหวจัดตั้งกลุ่มสหกรณ์ผู้เลี้ยงโคนมที่ตำบลหนองโพ เมื่อตอนต้นปี พ.ศ. ๒๕๑๔ เป็นสหกรณ์ประเภทการบริการชื่อสหกรณ์โคนมราชบุรี จำกัด ในวันที่ ๑๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๑๔ มีสมาชิกแรกตั้ง ๑๘๕ คน และได้รับโอนกิจการของศูนย์รวมน้ำนมหนองโพมาดำเนินการต่อ

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๑๖ สหกรณ์ฯ ได้ยื่นขอจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงชื่อใหม่เป็น สหกรณ์โคนมหนองโพราชบุรี จำกัด เป็นสหกรณ์ประเภทการเกษตร เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๖ และใช้ชื่อนี้ตลอดมา

ก่อนที่จะมีการก่อตั้งศูนย์รวมน้ำนมและสหกรณ์นั้น เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๒ สถานีผสมเทียมจังหวัดราชบุรี ได้นำเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมเข้าเฝ้าละออองค์ พระบาทในวโรกาสที่เสด็จฯ เปิดโรงงานนมผงสวนจิตรลดา ณ พระราชวังสวนจิตรลดา และในครั้งนั้น เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมจังหวัดราชบุรี ได้ทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาถึงปัญหาความเดือดร้อนที่ไม่มีตลาดจำหน่ายน้ำนมดิบ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ความช่วยเหลือในการที่จะสร้างโรงงานนมผงขึ้น

ในปี พ.ศ. ๒๕๑๓ นายทวีช กลิ่นประทุม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดราชบุรีในขณะนั้นได้ทราบปัญหาของผู้เลี้ยงโคนม จึงได้ทูลเกล้าฯ ถวายเงินจำนวน ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อพิจารณานำมาช่วยเหลือเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมดังกล่าว ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็ได้พระราชทานเงินจำนวนนี้ร่วมกับทุนทรัพย์ส่วนพระองค์ จำนวน ๑,๐๐๒,๐๐๐ บาท มาก่อสร้างและจัดตั้งโรงงานนมผงขึ้น ณ ตำบลหนองโพ อำเภอโพธาราม

จังหวัดราชบุรี โดยได้ดำเนินการในรูปบริษัท จำกัด ใช้ชื่อว่า **บริษัทผลิตภัณฑ์นมหนองโพ จำกัด** และทรงรับไว้ในพระบรมราชูปถัมภ์ และได้เสด็จพระราชดำเนินเปิดโรงงานนมผงหนองโพ ซึ่งขยายแบบไปจากโรงงานนมผงสวนดุสิต เมื่อวันที่ ๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ ในโอกาสนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชปรารภในการจัดตั้งโรงงานนมผงว่า “*เมื่องานของสหกรณ์โคนมเจริญก้าวหน้าตามวัตถุประสงค์ สมาชิกสหกรณ์ต่างมีความเข้าใจในหลักสหกรณ์ และดำเนินกิจการของสหกรณ์ได้ดี ถูกต้องตามหลักของสหกรณ์ และมีหลักฐานมั่นคง จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้โอนทรัพย์สินทั้งหมดของบริษัทผลิตภัณฑ์นมหนองโพ จำกัด พร้อมด้วยโรงงาน ให้เป็นกรรมสิทธิ์ของสหกรณ์และให้สหกรณ์ดำเนินกิจการในรูปสหกรณ์ต่อไปตามพระราชประสงค์*”

ในปี พ.ศ. ๒๕๑๗ คณะกรรมการบริหารบริษัทฯ ได้จัดสร้างโรงงานผลิตภัณฑ์นมหลังใหม่ และติดตั้งเครื่องจักรผลิตนมที่ทันสมัยและได้มาตรฐานสากลอย่างถูกหลักสุขภาพและอนามัย เพื่อรองรับปริมาณน้ำนมดิบที่เพิ่มมากขึ้นตามลำดับ

ในปี พ.ศ. ๒๕๑๘ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระบรมราชานุมัติโอนกิจการทั้งหมดของบริษัทผลิตภัณฑ์นมหนองโพ จำกัด ให้สหกรณ์โคนมหนองโพราชบุรี จำกัด รับไปดำเนินการ และทรงรับสหกรณ์นี้ไว้ในพระบรมราชูปถัมภ์

ในปี พ.ศ. ๒๕๒๑ หลังจากโรงงานผลิตภัณฑ์นมหลังใหม่สร้างเสร็จ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ เสด็จพระราชดำเนินเปิดอาคารโรงงานผลิตภัณฑ์นมหลังใหม่ ได้มีผู้ทูลเกล้าฯ ถวายเงินโดยเสด็จพระราชกุศล เป็นจำนวนเงิน ๑๒๙,๐๐๐ บาท ซึ่งได้พระราชทานเงินทั้งหมดให้สหกรณ์นำไปใช้เป็นประโยชน์ในด้านการศึกษาแก่บุตรหลานของสมาชิก โดยสหกรณ์นำเงินจำนวนดังกล่าวจัดตั้งเป็นมูลนิธิเพื่อการศึกษา ได้รับพระราชทานนามว่า **มูลนิธิพระบารมีปกเกล้า** ดำเนินการจัดสรรดอกผลเป็นทุนการศึกษา ให้แก่บุตรของสมาชิกตามพระราชประสงค์ ในวันที่ ๑๗ ตุลาคมของทุกปีเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน (ปี ๒๕๒๒ - ๒๕๓๙) สามารถดำเนินการจัดสรรทุนเพื่อการศึกษาตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถึงระดับอาชีวศึกษา รวมทั้งสิ้น ๑,๓๑๗ ทุน เป็นเงิน ๗๘๐,๘๐๐ บาท อีกทั้งผู้มีจิตศรัทธาได้ร่วมบริจาคทุนทรัพย์เข้ามูลนิธิตลอดมาทุกปีเช่นกัน ปัจจุบันมูลนิธิจึงยังคงมีทุนทรัพย์ จำนวน ๑,๒๕๐,๙๘๖.๙๘ บาท ซึ่งจะได้ใช้ดำเนินการตามพระราชประสงค์ต่อไป

ในปี พ.ศ. ๒๕๓๐ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้เสด็จพระราชดำเนินในงานฉลองครบรอบ ๑๕ ปี ของสหกรณ์โคนมหนองโพราชบุรี จำกัด (ในพระบรมราชูปถัมภ์) ได้ทอดพระเนตรการผลิตผลิตภัณฑ์นมภายในโรงงานของ

เสด็จพระราชดำเนินในงานฉลองครบรอบ ๑๕ ปี ของสหกรณ์โคนมหนองโพราชบุรี จำกัด (ในพระบรมราชูปถัมภ์) ๒๘ มีนาคม ๒๕๓๐

สหกรณ์ฯ การจัดแสดงนิทรรศการประวัติความเป็นมาของสหกรณ์ฯ ตลอดจนเครื่องมือเครื่องใช้ในการเลี้ยงโคนมและอุปกรณ์การผลิตนม ขณะทอดพระเนตรการจัดแสดงนิทรรศการของสหกรณ์อยู่นั้น มีพระราชกระแสรับสั่งกับคณะกรรมการดำเนินการดำเนินการของสหกรณ์ว่านิทรรศการเหล่านี้จัดได้ว่าเป็นวิชาการทางหนึ่งสำหรับการศึกษาหาความรู้ของคนรุ่นหลัง จึงควรเก็บรักษาไว้โดยการสร้างพิพิธภัณฑ์ทางด้านโคนม พร้อมกันนั้นได้พระราชทานเงินจำนวน ๕๖๐,๐๐๐ บาท ให้แก่สหกรณ์เพื่อเป็นทุนในการก่อสร้างอาคารพิพิธภัณฑ์ดังกล่าว

อาคารพิพิธภัณฑ์โคนมก่อสร้างแล้วเสร็จเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๑ ได้รับพระราชทานนามว่าอาคารเทพฤทธิเทวกุล เพื่อเป็นที่ระลึกแก่หม่อมราชวงศ์เทพฤทธิ เทวกุล ผู้ซึ่งออกแบบอุปกรณ์เครื่องใช้ในการผลิตนมผงของโรงงานนมผงหนองโพ

นายคำมี และ นางกิมไล้ คำมูล
สมาชิกสหกรณ์โคนมหนองโพ
ราชบุรี จำกัด (ในพระบรมราชูปถัมภ์)

วัตถุประสงค์

สหกรณ์โคนมหนองโพราชบุรี จำกัด (ในพระบรมราชูปถัมภ์) มีวัตถุประสงค์สำคัญในอันที่จะช่วยให้เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมสามารถช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และช่วยตัวเองในการประกอบอาชีพ ให้มีรายได้ที่แน่นอนและมีมาตรฐานการครองชีพสูงขึ้นกว่าเดิม

ในส่วนของสหกรณ์ก็มีวัตถุประสงค์หลักที่เน้นการผลิตผลิตภัณฑ์นมที่ถูกต้องตามหลักมาตรฐาน ส่งเสริมให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการบริโภคนมที่เป็นประโยชน์ทั้งต่อสมาชิกและมวลชนในสังคมทั่วไป

ผลการดำเนินงาน

สหกรณ์โคนมหนองโพราชบุรี จำกัด (ในพระบรมราชูปถัมภ์) ได้ดำเนินกิจการตามแนวพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวตลอดมาจนถึงปัจจุบัน เกษตรกรมีรายได้มั่นคง มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ไม่มีปัญหาความเดือดร้อนในเรื่องสถานที่จำหน่ายนมดิบ ตลอดจนโรงงานสามารถผลิตผลิตภัณฑ์นมจำหน่ายไปได้ทั่วประเทศ โดยมีกำลังการผลิตเพียงพอที่จะรองรับปริมาณนมดิบที่เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมผลิตได้ เมื่อประกอบกับการดำเนินงาน

ในลักษณะของสหกรณ์ที่ผลประโยชน์ต่างๆ ส่วนใหญ่จะตกอยู่กับสมาชิกแล้ว นับได้ว่าสหกรณ์โคนมหนองโพราชบุรี จำกัด (ในพระบรมราชูปถัมภ์) คือ เครื่องมือที่ใช้ในทางออกของการแก้ปัญหาและสามารถแก้ไขความเดือดร้อนของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมได้อย่างแท้จริง ดังจะเห็นได้จากผลการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์มีความก้าวหน้าตลอดมา ปัจจุบันมีจำนวนสมาชิก ๔,๗๑๑ คน

ด้วยพระวิจาร์ณญาณอันกว้างไกลที่ทรงดำริให้สร้างโรงงานขึ้นมาเพื่อให้เกษตรกรผู้ผลิตโคนมเป็นเจ้าของผลิตและจำหน่ายเอง นับแต่นั้นมาปัญหามลันตลาดก็หายไป สมาชิกส่วนใหญ่มีรายได้ดีขึ้นกว่าเดิม นอกจากขายน้ำนมดิบให้สหกรณ์แล้ว ลูกหลานของสมาชิกร้อยละ ๘๐ ยังทำงานในโรงงานแห่งนี้ด้วย โรงงานนี้จึงไม่ขาดแคลนแรงงาน ทั้งนี้เพราะสหกรณ์แห่งนี้ยึดแนวพระราชดำริที่เคยรับสั่งว่า **อย่าพยายามใช้กลไกมากกว่าใช้คน** กล่าวคือ เมื่อคนมีความผูกพัน มีกิจกรรมร่วมกันก็ย่อมมีความรักดีต่อองค์กร องค์กรนั้นก็ย่อมเจริญ รุดหน้า เช่นเดียวกับสหกรณ์โคนมหนองโพแห่งนี้ ซึ่งกลายเป็นแรงจูงใจสำคัญยิ่งที่ทำให้เกิดการรวมตัวกันตั้งเป็นสหกรณ์ของผู้เลี้ยงโคนมในภูมิภาคอื่นๆ ในเวลาต่อมา

เสด็จฯ เยี่ยมสมาชิกสหกรณ์นิคมเชิงคำ จังหวัดพะเยา ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๓

The End.

Coming soon on the next

โปรดติดตามเร็ว ๆ นี้